

FONTS D'INFORMACIÓ SOBRE POLÍTICA I PLANIFICACIÓ LINGÜÍSTIQUES A INTERNET

Miquel PUEYO I PARÍS

The abstract can be found at the end of the article.
Resumen al final del artículo.

«A qui Zeus que amb el llamp s'adelita ho dóna a barreja
adés es troba el que és bo, adés el dolent, no hi ha dubte [...]»

(*Iliada*, cant XXIV)

I. INTRODUCCIÓ

Sens dubte, internet ha esdevingut un autèntic fenomen social en els darrers cinc o sis anys, especialment a partir de la popularització de la *World Wide Web* —la *www* o *W3*, la Xarxa, o la Teranyina Mundial, si acceptem els consells del Termcat—, aquest sistema d'informació i de fonts multimèdia, basat en l'hipertext i inicialment dissenyat per a ús intern del CERN¹ (Laboratori Europeu de Física de Partícules), i que ha acabat convertint-se en el sistema més popular i assequible, a l'hora de fer consultes o de *navegar* per la Teranyina. Deixarem a banda els reptes, els aspectes positius o negatius i les alternatives que planteja aquesta disseminació, cada cop més massiva, perquè no és aquest el lloc indicat per debatre'ls. Em sembla, tanmateix, que és impossible negar que la magnitud dels recursos i de la informació que poden ésser fàcilment divulgats i intercanviats, especialment a través d'aquesta gran biblioteca universal que és la *www*, constitueix una innovació quantitativa i qualitativa que cap esfera del coneixement humà —incloses, lògicament, la lingüística, la sociolingüística, la sociologia, les ciències jurídiques i les seues múltiples connexions interdisciplinàries— pot permetre's el luxe de desestimar.

Així mateix, vull subratllar que és des del punt de vista d'un simple usuari d'internet i d'altres recursos electrònics, actiu en l'àmbit de la

1. En aquesta institució ginebrina, Tim Berners-Lee i Robert Cailliau van inventar i reinar, entre 1989 i 1990, aquest eficaç sistema que ha resultat decisiu per a l'accelerat desenvolupament de la Teranyina.

docència i la investigació en política i planificació lingüístiques, que goso fer públiques algunes remarques —tan provisionals com vulgueu i tan sotmeses a l'erosió que provoca l'evolució accelerada del mitjà, com ja us podeu imaginar—, en relació als criteris de recerca d'informació sobre política i planificació lingüística, seguides d'un conjunt de fitxes descriptives, corresponents a trenta adreces que m'han semblat, en el moment actual, interessants, força representatives d'allò que internet ens pot procurar i útils per a aquells o aquelles que desitgin ampliar o diversificar, per aquesta banda, les seues fonts d'informació.

II. RECURSOS ELECTRÒNICS, INTERNET I LA WWW

Descartaré, d'entrada, l'existència i la utilització de recursos electrònics com el CD-ROM, la cinta magnètica o el disquet, per centrar-me únicament en aquells als quals accedim en línia i que es caracteritzen, d'entrada, per la seua mobilitat —dins aquest conjunt de xarxes d'ordinadors interconnectades i que comparteixen un mateix protocol de comunicacions (TCP/IP), que anomenem *internet*— i per la facilitat amb què poden ésser modificats.² Internet ofereix un conjunt de serveis molt útils per a la comunitat científica i per als investigadors: el correu electrònic, que combina la velocitat del telèfon i la cura del text escrit i que fa possibles les llistes de distribució, agrupades per temes; Telnet i els sistemes Archie i Gopher, que permeten a l'usuari accedir a directoris i fitxers d'un ordinador remot; el protocol FTP, a través del qual s'intercanvien fitxers a distància; els milers de grups de notícies, cada cop més nombrosos i específics, que funcionen com a taulers d'anuncis força avinents; l'*Internet Relay Chat*, que fa possible enraonar en temps real, a través del teclat de l'ordinador, en el si d'un grup tan especialitzat com es vulgui... i, finalment, la *www*, que permet integrar gairebé tots els serveis anteriors, que acumula la major part de la in-

2. De fet, aquesta actualització constant constitueix un argument molt poderós, a l'hora de decantar-se per la consulta de documents en línia —només que pensem en enquestes, estadístiques, legislacions, sentències, notícies, etcètera—, i sumada a la resta dels trets que diferencien els recursos electrònics de les tradicionals referències bibliogràfiques, justifica sobradament que els especialistes hagin hagut de definir nous criteris, suficientment estandarditzats, per citar-los. La referència que segueix és, alhora, una mostra d'aquests criteris i un magnífic article en línia, que explica com cal fer-ho:

ESTIVILL, A.; URBANO, C., *Com citar recursos electrònics* [en línia]. [Barcelona]: Escola Universitària Jordi Rubió i Balaguer de Biblioteconomia i Documentació, 24 de juliol de 1997; <http://www.ub.es/biblio/citae.htm>. [Consulta: 18 gener de 2000].

formació que circula actualment per internet, i que ha esdevingut, gràcies als navegadors que incorporen els nostres ordinadors, la forma més senzilla i popular d'accedir a enormes quantitats d'informació —en qualsevol tipus de mitjà: text, gràfics, vídeos, sons, etcètera— i, al mateix temps, d'incorporar-hi la que desitgem, sense límits, amb uns costos limitats i en un àmbit menys condicionat que el dels mitjans de comunicació, en general, per posar un exemple especialment sensible.

És, doncs, únicament, a les oportunitats i als inconvenients de buscar informació sobre política i planificació lingüístiques, a la *www* o Teranyina, que em referiré, a partir d'ara, essencialment. Si he conservat, en el títol, la denominació Internet, que té —o potser cal dir que tenia, inicialment— un abast superior al de la *www*, no és únicament perquè resulta més comprensible i popular, sinó també perquè, en l'actualitat, el sistema de navegació a través de la *www* ja integra gairebé tots els serveis anteriorment esmentats.

III. COM BUSCAR A LA WWW

Gràcies al sistema hipertext i hipermèdia en què està basada la Teranyina Mundial, i només servint-nos d'un mecanisme tan senzill com el ratolí de l'ordinador, podem obtenir el text complet de la Constitució xilena o el mapa ètnic de l'antiga Unió Soviètica, manipular gràfics en tres dimensions o escoltar com sona el pidgin de Macao, per exemple, a mesura que naveguem a través d'un sistema d'adreces electròniques —que solen començar amb les sigles *http* (hipertext transfer protocol)— anomenat *URL* (Universal Resource Locator).

Ara bé, la informació disponible és tan gran i tan difícil d'avaluar, i creix de manera tan espectacular³ que, sense mecanismes de cerca eficaços,

3. En l'actualitat, la xifra de portals, llocs i pàgines web es compta per milions. S'ha arribat a afirmar —sens dubte, de manera aproximada— que se'n publica una cada tres segons. En el mes de juny, Vilaweb va fer pública una enquesta segons la qual el català és la dinovena llengua del món en nombre de pàgines (443.401), que constitueixen el 0,14 % del total), i la quinzena, pel que fa al nombre de pàgines per parlant (0,07). Segons una altra enquesta, realitzada enguany per la Secretaria per a la Societat de la Informació, el 23,7 % (gairebé un milió i mig) dels ciutadans del Principat són usuaris habituals d'internet, molt per damunt del 9,7 % de França o el 10,5 % d'Espanya, però encara força lluny d'aquelles societats (EUA, Noruega, Canadà, Suècia) que superen el 40 %.

consultar la *www* es convertiria en la cosa més semblant a buscar una agulla en un paller. Per tant, bo i reconeixent la utilitat dels suggeriments dels i les nostres col·legues; de les llistes especialitzades; de les referències electròniques, que cada cop seran més habituals en la literatura científica; dels enllaços que ens proposen les adreces que ens inspiren confiança..., és evident que no podem passar-nos dels anomenats cercadors (o motors, o mecanismes de cerca): aquests robots o sistemes una mica més refinats, que sovint combinen un índex temàtic i un cercador estricte, i que, a partir d'una demanda de l'usuari, faciliten llistes més o menys llargues, ordenades i precises de documents relacionats amb allò que busquem.

Tanmateix, la qüestió continua essent complexa, no únicament perquè haurem de conèixer amb quins criteris desenvolupa el seu treball cada cercador⁴ —o sia, com funciona la seua sintaxi—, a fi d'aprofitar-ne les singularitats i adequar-hi les nostres demandes, sinó perquè de cercadors, portals, índexs temàtics, metacercadors i cercadors especialitzats —per a un estat o nació, per a temes jurídics o per trobar números de telefax o de telèfon de tot el món— n'hi ha a centenars. És clar que si allò que busquem és localitzable dins un estat, una comarca o una comunitat concreta,⁵ aleshores ens pot resultar útil anar a parar a índexs o portals més específics, de dimensions tan disperses com *Yahoo Italia* (<http://it.yahoo.com>), *The List of Russian Web Servers* (<http://weblisr.ru/english/>), *AndorraWeb* (<http://andorraweb.com/aw>), *Le Monde Sépharade sur Internet-The Sephardic World on the Internet* (<http://www.sefarad.org/connection/sefarad.html>), o *Indibil. el Cercador dels Webs de Ponent* (<http://webs.lleida.net/>).

4. A pesar que es tracta d'una selecció delicada i sempre discutible, em fa l'efecte que es pot començar tranquil·lament amb quatre grans cercadors internacionals: *Altavista* (<http://www.altavista.com>); *Yahoo!* (<http://www.yahoo.com>); *Lycos* (<http://www.lycos.com>) i *Infoseek* (<http://www.infoseek.com>), i també amb algun altre com *Nosaltres.com* (<http://www.vilaweb.com/nosaltres/>), el cercador català de Vilaweb, i *Olé!*, el cercador de Terra (<http://www.terra.es/>) o *Buscopio* (<http://www.buscopio.com/scripts/proel/buscopio/molly/molly.dll?idPag=bscprtt.hun>), en l'àmbit de l'Estat espanyol.

5. De fet, cercadors com *Yahoo!* incorporen, en la pàgina inicial, l'accés a les seues edicions europees (Regne Unit i Irlanda, Dinamarca, Espanya, etcètera), americanes (Brasil, Mèxic, etcètera) i a les edicions locals o regionals dels Estats Units (Nova York, Chicago, LA, etcètera), i també a seccions especialitzades del seu índex, com per exemple *Yahoo! Social Science: Linguistics and Human Languages* (http://dir.yahoo.com/Social_Science/Linguistics_and_Human_Languages/). En aquest i en d'altres cercadors existeix igualment la possibilitat de buscar recursos específics com programes, imatges, cartografia, diccionaris, etcètera.

IV. UNA SELECCIÓ DE TRENTA ADRECES D'INTERNET, AMB INFORMACIÓ SOBRE POLÍTICA I PLANIFICACIÓ LINGÜÍSTIQUES

4.1. *Criteris de selecció*

Com es pot suposar, aquesta relació pretén tenir alguna utilitat, però de cap manera ha d'ésser considerada excloent, definitiva, i ni tan sols millor que algunes de les que són accessibles, actualment, en línia. Inclou trenta adreces corresponents a llocs web i, en les descripcions de les fitxes, se n'afegeixen nou més, a les quals, en la pràctica, es poden sumar els centenars d'enllaços que proporcionen els llocs ressenyats, i que resulten materialment impossibles d'avaluar. A l'hora de realitzar aquesta selecció, que és només una de les moltes possibles, he procurat combinar mostres prou diferenciades i significatives de tot allò que es pot trobar a la *www*: des d'enormes llocs sobre recursos lingüístics, fins a revistes o llibres en línia; des d'espais gestionats per grans institucions, com la UNESCO, fins a aquells construïts i sostinguts per persones individuals, per universitats de tot el món, per instituts que participen en projectes europeus, o per organitzacions no governamentals. Quant al seu origen, no ha d'estranyar l'absència d'Amèrica del Sud i d'Àfrica, per raons no gaire allunyades de les que expliquen l'evident predomini de l'anglès com a llengua d'expressió, sense que arribi a excloure absolutament —si més no en aquesta mostra— el català, l'espanyol, el francès, el japonès o el gal·lès. Pel que fa a la tipologia de les fonts que proporcionen, no desmereixen en res de les que són habituals a la Teranyina: documents sonors, programes informàtics, textos, mapes, gràfics, etcètera.

Finalment, cal dir que cedeixo gustosament, als lectors i les lectores, l'entreteniment d'exhumar i argumentar els aspectes més polítics i ideològics d'alguns d'aquests webs, així com l'avaluació dels seus aspectes creatius, estructurals i estètics. A l'únic que no podia pas renunciar, lògicament, si pretenia oferir alguna cosa més que una llista tocada d'oïda, és a proporcionar una fitxa descriptiva dels llocs web seleccionats, després de comprovar, tan exhaustivament com m'ha estat possible, la profunditat dels seus recursos, el funcionament dels enllaços (com passa sovint, a causa de l'extrema mobilitat del medi, no són pas pocs els que han deixat de regir o han canviat la seua direcció), l'interès dels continguts i els aspectes més característics de cadascun dels que es descriuen. En tots els casos, he actualitzat la informació al llarg del mes de gener del 2000, l'he revisada en el mes d'abril i he proporcionat, sempre que m'ha estat possible, la corresponent als apartats següents:

Adreça electrònica

1. Títol de la pàgina inicial
2. Responsable principal
3. Publicacions seriades (si escau)
4. Data de publicació i/o darrera actualització
5. Llengües dels continguts
6. Descripció
7. Enllaços
8. Comentaris

4.2. *Les trenta adreces seleccionades*

<http://www-bcf.usc.edu/~cmmr/>

1. *Centre for Multilingual Multicultural Research.*
2. Centre for Multilingual Multicultural Research, University of Southern California.
5. Anglès.
6. La institució responsable, vinculada a la University of Southern California, actua en l'àmbit de la recerca, les publicacions, la formació del professorat, etcètera, i centra el seu interès en l'educació multilingüe i multicultural, l'aprenentatge de l'anglès com a segona llengua i l'ensenyament de llengües estrangeres. El lloc ofereix una gran quantitat de recursos llatins, afroamericans, americans nadius, asiàtics i sobre política lingüística, formació de professors, educació multicultural, assessorament pedagògic, mitjans de comunicació, etcètera. També incorpora un mecanisme de cerca en periòdics i revistes en anglès i espanyol; una secció on es poden trobar articles científics, relacionats amb els temes citats, i una altra que inclou recursos audiovisuals tan variats com un fragment del famós discurs «*I have a dream*», pronunciat per Martin Luther King, l'any 1963, en la Marxa sobre Washington.
7. Cada secció proposa una enorme i diversificada quantitat d'enllaços. En l'anomenada «*Additional Ressources on the Net*», es proposen connexions amb bases de dades i amb el cercador *Northern Light*.
8. Considerant les dimensions del lloc i la varietat de recursos que ofereix, és molt aconsellable orientar-se a partir del seu mapa, que roman sempre visible.

<http://www.uniud.it/cip/>

1. *Centro Internazionale sul Plurilinguismo*.
2. Centro Internazionale sul Plurilinguismo (CIP) dell'Università degli Studi di Udine.
3. S'hi poden consultar els índexs dels cinc números apareguts de *Plurilinguismo*.
4. 1999.
5. Itàlia, anglès.
6. La recerca i la recopilació de dades, a fi d'intercanviar informacions i experiències sobre el plurilingüisme constitueix la finalitat principal del Centro. A més d'altres opcions, el visitant pot posar-se al corrent de les activitats de recerca i de les publicacions del CIP i realitzar consultes bibliogràfiques en la seua biblioteca.
7. Hom pot accedir a un petit nombre de llocs relacionats amb la lingüística i la sociolingüística, al *Sistema Bibliotecario dell'Ateneo Udinese* i a la pàgina experimental anomenada *Banca Dati sul Plurilinguismo*.

<http://partal.com/ciemen/>

1. *Centre Internacional Escarré per a les Minories Ètniques i Nacionals* (CIEMEN).
2. Centre Internacional Escarré per a les Minories Ètniques i Nacionals. Barcelona, Catalunya.
3. S'hi poden consultar els darrers números apareguts de la revista *Europa de les Nacions*.
5. Català, anglès.
6. El CIEMEN és una entitat no governamental creada per promoure el coneixement i el reconeixement de les minories ètniques i les nacions a través de la recerca, la documentació i la difusió, i per estimular accions solidàries. En el seu lloc web, es difonen aquests objectius i és possible consultar-hi una agenda, una selecció de notícies i les actuacions d'Acció Solidària pels Pobles, entre d'altres informacions i serveis.
7. Facilita l'accés a l'adreça de la CAL (Coordinadora d'Associacions per la Llengua); al lloc del Comitè de seguiment de la Declaració universal de drets lingüístics; a la pàgina inicial de Mercator (<http://www.troc.es/ciemen/mercator/index-c.htm>) —des de la qual es pot anar a qualsevol dels tres àmbits d'aquest programa, promogut per la Comissió Europea, a partir de l'aprovació, pel Parlament Europeu, de la Resolució Kujpers— i

al servidor World Ethnic Survey (<http://www.partal.com/ciemen/ethnic.html>), creat pel mateix CIEMEN a fi de proporcionar informació sobre les minories ètniques i nacionals de tot el món, que consisteix en un extens llistat d'enllaços, agrupats per àrees geogràfiques.

<http://www.ciral.ulaval.ca/>

1. CIRAL.
2. Centre International de Recherche en Aménagement Linguistique (CIRAL). Université Laval, Québec.
3. Inclou regularment el magazín *Rédiger*, sobre la redacció professional, la crònica *Le Mot de la Semaine* i els reports de la institució.
4. 29 de març de 2000.
5. Francès.
6. Aquest magnífic lloc ofereix informació sobre les regions del Québec, fons documentals, serveis informàtics, equips de recerca, etcètera. Especialment interessant resulta la secció *Aménagement linguistique*, que inclou una presentació dels fonaments de la política lingüística i les seues relacions amb el dret lingüístic; la política lingüística al Canadà i al Québec; una bibliografia bàsica i un índex amb extensa informació sobre les llengües de 165 països, en 95 estats, classificada per continents, per ordre alfabètic, per llengües i per tipus de política lingüística implementada.
7. Aquesta secció està en construcció. L'apartat *recherche* ofereix enllaços amb els cercadors *Alta Vista Canada*, *Nomade* i *La Toile du Québec*.
8. Convé visualitzar el plànol del lloc, per orientar-se i no perdre's cap de les oportunitats que ofereix.

<http://www.teluq.quebec.ca/diverscite/entree.htm>

1. «*Diverscité Langues*»: *Revue et forums interdisciplinaires sur la dynamique des langues*.
2. *Diverscité Langues*. Université du Québec, Montreal, Québec.
3. S'accedeix al sumari, al resum o al text complet de tots els continguts de *Diverscité Langues* (editorials, articles, entrevistes, etcètera).
5. Francès.
6. *Diverscité Langues* és un fòrum electrònic i una revista sobre la dinàmica de les llengües, des del punt de vista de la diversitat, el pluralisme i la complementarietat de les situacions lingüístiques, en el context de la

mundialització. A banda dels continguts de la revista, el lloc facilita informacions diverses: ressenyes de llibres i articles; congressos i col·loquis; novetats, etcètera. Incorpora un mecanisme de cerca del mateix lloc, quatre bancs de dades (referències sociolingüístiques, descripció de llengües, *aménagement* i política lingüística, bancs terminològics) i un conjunt de recursos per a l'ortografia moderna, la feminització del llenguatge i la lectura multilingüe.

7. Els enllaços que facilita estan classificats en sis categories (recerques a internet, institucions, biblioteques, diccionaris, francophonie, llengües), i aquesta darrera té cinc subdivisions (general, minoritàries, llengües i dones, drets lingüístics, organitzacions).

8. L'estructura del lloc és extremament interactiva, per tal com inclou diversos formularis d'inserció per rebre informació, enviar articles i aportar notícies, informacions i comentaris sobre publicacions, esdeveniments i col·loquis.

<http://www.ecmi.de/>

1. *ECMI*.

2. European Centre for Minority Issues. Flensburg, Schleswig-Holstein, Alemanya.

3. Els fitxers de totes les publicacions de l'ECMI (monografies, reports, resums, documents de treball) poden ésser descarregats.

4. 28 de febrer de 2000.

5. Anglès, alemany.

6. L'ECMI és una institució europea creada l'any 1998 gràcies a un acord signat per Alemanya i Dinamarca. En el seu lloc web, es pot trobar informació sobre la regió fronterera germanodanesa i sobre les activitats, les publicacions, els serveis d'informació i l'organització de la institució. Disposa d'un cercador del lloc, d'un llibre de signatures i d'una secció que permet buscar i consultar documents de la seua biblioteca.

7. S'hi inclou 388 enllaços classificats en catorze categories (Regió Bàltica, Informació General sobre Minories, Gestió de Conflictes Interètnics, ONG, etcètera) i un mecanisme de cerca.

8. Es tracta d'un lloc molt ben estructurat, còmode per a la navegació i amb un ritme remarcable d'actualització i millora.

<http://www.sil.org/ethnologue/>

1. *Ethnologue. Languages of the World.*
2. Barbara F. Grimes (editora). SIL International.
5. Anglès.
6. En realitat, és la versió en línia d'una obra disponible en forma de llibre i de CD-ROM, editada pel Summer Institute of Linguistics, de Dallas, Texas (<http://www.sil.org/>), que inclou les 966 pàgines del llibre, amb una valuosíssima informació sobre 6.703 llengües; un índex amb 39.000 noms; 99 arbres de famílies lingüístiques; milers d'enllaços hipertextuals; bibliografia; un cercador del lloc i una pàgina de mapes, que està en construcció.
7. L'apartat «Maps» ofereix enllaços amb quatre importants adreces (*City.Net Maps*, *National Geographic's Map Machine Atlas*, *Perry-Castañeda Library Map Collection* i *Map Libraries*) que faciliten la consulta de mapes en línia.

http://www.frontstage.com/alwin/taalgrens/kop_en.htm

1. *Europe's Linguistic Frontier.*
2. Alwin Loeck.
4. Desembre de 1998.
5. Anglès, holandès.
6. Aquest lloc sobre Europa, la Unió Europea i la seua política lingüística, les llengües i les fronteres dona accés a les 156 pàgines de la tesi doctoral d'Alwin Loeck (*The use of languages in the European institutions: principles, problems and prospects*) i a una extensa bibliografia especialitzada.
7. Inclou enllaços amb els llocs d'institucions com les Nacions Unides i la Unió Europea, i d'institucions relacionades amb la diversitat lingüística.

<http://www.eblul.org/>

1. *European Bureau for Lesser Used Languages-EBLUL.*
2. EBLUL. Brusselles.
3. Publicació en línia del *Contact bulletin.*
5. Anglès, francès.
6. D'acord amb els seus objectius (preservar i promoure les anomenades *llengües menys difoses* de la Unió Europea), l'EBLUL manté al dia una

agenda, informa sobre les seues publicacions, el programa de visites d'estudi i l'Euroschool, i ofereix una base de dades amb informació general sobre aquestes 41 llengües.

7. Inclou enllaços amb les principals institucions europees (Comissió, Parlament, Consell d'Europa, Comitè de les Regions) i amb una llista molt extensa de pàgines inicials d'administracions, universitats i institucions relacionades amb les esmentades llengües.

http://www.smo.uhi.ac.uk/saoghal/mion-chanain/Failte_en.html

1. *European minority (or minoritized!) languages.*
2. Sabhal Mór Ostaig.
4. 28 de març de 2000.
5. Anglès i gaèlic escocès.
6. Proporciona una gran col·lecció d'enllaços amb les llengües minoritzades d'Europa i amb adreces d'altres famílies lingüístiques, a través d'*Ethnologue*.
7. Només en aquesta secció, ofereix quinze enllaços amb llocs relacionats amb les llengües amenaçades, les cultures indígenes, etcètera.
8. Aquest lloc *penja* d'un altre, anomenat *Fàilte gu Sabhal Mór Ostaig* (<http://www.smo.uhi.ac.uk/>), que ofereix cursos, diccionaris, recursos i informació en línia, sobre el gaèlic escocès.

<http://www.uoc.es/euromosaic/>

1. *Euromosaic.*
2. Institut de Sociolingüística Catalana, Barcelona, Catalunya.
Centre de Recherche sur le plurilingüisme, Brusselles, Flandes.
Research Centre of Wales, Bangor, Gal·les.
5. Català, anglès, francès.
6. L'informe *Euromosaic* —elaborat per les tres institucions citades, sota la direcció de Miquel Strubell, Peter Nelde i Glyn Williams, per encàrrec de la Comissió Europea— va ser publicat, l'any 1996, amb el títol *Euromosaic: producció i reproducció dels grups lingüístics minoritaris de la UE*. A més, l'equip de treball va elaborar més de 50 informes sobre les diferents comunitats lingüístiques minoritzades de la Unió Europea, que poden ésser consultats en versió reduïda.
7. Es pot enllaçar amb la Universitat Oberta de Catalunya (l'amfi-

triona del lloc), el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, el Centre de Recherche sur le plurilingüisme (a través de la Katholieke Universiteit de Brusselles) i el Research Centre of Wales. També es proposen enllaços interessants per a cada comunitat lingüística estudiada, i d'altres, de caràcter genèric.

<http://cgi1.geocities.com/Athens/9479/welcome.html>

1. *GeoNative*.
2. Luistxo Fernandez, Donostia, País Basc.
3. 20 de desembre de 1999.
4. Anglès, basc.
6. Inspirat pel respecte per les petites nacions, les minories i les cultures nadiues, i per la divulgació de la seua existència, aquest lloc ofereix un índex alfabètic, amb informació bàsica i amb 355 taules, sobre 233 llengües minoritzades, i dos subíndexs que corresponen a l'antiga Unió Soviètica i a les llengües nadiues d'Amèrica; un apartat amb una col·lecció d'accents i caràcters especials, per a les llengües no llatines, i una àmplia secció sobre Euskadi.
7. Inclou una infinitat d'enllaços, alfabèticament ordenats, amb llocs que corresponen a cada llengua citada en l'índex.
8. El responsable del lloc sol·licita la col·laboració dels visitants per continuar ampliant-lo i actualitzant-lo.

<http://www.web.inter.nl.net/users/Paul.Treanor/eulang.html>

1. *Language futures Europe. Na cànaïn Eòrpach san àm ri teachd.*
2. Paul Treanor.
4. Gener de 2000.
5. Anglès.
6. Aquest lloc, creat i sostingut per Paul Treanor, constitueix una extensa i imaginativa compilació d'enllaços i de documents accessibles en línia sobre el futur de les llengües d'Europa —des del punt de vista de la política lingüística i el multilingüisme—, i sobre la imposició de l'anglès. Inclou textos i assaigs del mateix autor i seccions sobre la política lingüística de la Unió Europea i dels estats que la integren, el moviment monolingüista nord-americà (English Only movement), etcètera. Pot semblar una mica heterogeni, a primera vista, però és innegable que no defuig la polèmica i que està molt treballat.

7. Hi ha enllaços disseminats per totes les pàgines i sobre tots els centres d'interès del lloc. Específicament, hi ha una pàgina anomenada «Top 10 sites», amb enllaços força suggeridors.

8. Al primer cop d'ull, pot semblar un lloc una mica heterogeni, on resulta difícil orientar-se, i que té un disseny poc atractiu. Tanmateix, el seu contingut compensa l'esforç realitzat pel visitant.

<http://carla.acad.umn.edu/lct/LCTL-links.html>

1. *Links for LCTLs on the World Wide Web.*
2. Centre for Advanced Research on Language Acquisition, Office for International Programs. University of Minnesota.
4. 12 de març de 1999.
5. Anglès.
6. Sens dubte, l'oferta més original d'aquest lloc és la seua base de dades sobre les possibilitats d'estudiar més de 300 llengües «menys usualment ensenyades», en 2.000 centres universitaris dels Estats Units i del Canadà, a través d'un mecanisme de cerca per llengües i per estats o províncies.
7. S'hi inclou alguns enllaços amb llocs que ofereixen informació sobre les llengües del món, i també amb llocs específics per a cadascuna de les llengües o grups de llengües integrades en l'LCTLs Project (cèltiques, xineses, hebreu, hindi, nòrdiques, polonès).

<http://www.fa.knaw.nl/mercator/>

1. *Mercator-Education.*
2. Fryske Akademy. Ljouwert, Frísia.
3. Presenta en línia el butlletí *Newsletter.*
5. Alemany, francès, frisó, italià, holandès.
6. Dins el projecte Mercator, aquest lloc promou la constitució d'una xarxa d'informació, documentació i recerca sobre les llengües regionals o minoritzades, en l'àmbit de l'educació. Entre d'altres serveis, proporciona informacions sobre els seus productes i els projectes que desenvolupa, una agenda, un apartat de preguntes/respostes i una secció de novetats. Una part substancial de les publicacions (dossiers, guies, estudis, etcètera) són, totalment o parcialment, consultables en línia. De moment, l'accés ple a les quatre bases de dades de *Mercator-Education* (dossiers regionals, cursos de llengües, organitzacions i bibliografia) es troba en construcció.

7. Inclou enllaços per accedir a llocs o pàgines relacionades amb quinze llengües europees minoritzades, classificats d'acord amb un criteri rigorós.

8. És un dels tres llocs que —amb el suport de la Comissió Europea— configuren la presència, a internet, de Mercator.

<http://www.troc.es/ciemen/mercator/index.htm>

1. *Mercator-Legislació*.

2. CIEMEN-Centre Internacional Escarré per a les Minories Ètniques i Nacionals. Barcelona, Catalunya.

3. Es poden consultar els 36 números apareguts del *Butlletí del centre Mercator: dret i legislació lingüístiques*.

4. 15 d'abril de 2000.

5. Català, anglès.

6. L'objectiu de *Mercator-Legislació* és la creació d'un banc de dades amb tots els documents jurídics i normatius que configuren el marc lingüístic europeu, especialment en l'àmbit de la Unió Europea. En el lloc, s'inclou un apartat de notícies; un banc de dades sobre la situació legal de la majoria de les llengües parlades en el territori de la Unió; una base de dades de documents normatius i declaracions, que poden ésser sol·licitats per correu electrònic o captats directament; una base de dades bibliogràfiques, i una llista de correu que pretén ser, simultàniament, un fòrum, un punt d'intercanvi i una plataforma de denúncia.

7. En la pàgina inicial, se sol recomanar un lloc web que va canviant. En les informacions sobre la situació legal de les llengües, també s'inclouen, en cada cas, alguns enllaços seleccionats.

8. És un dels tres llocs que, amb el suport de la Comissió Europea, integren *Mercator*, la xarxa d'informació sobre les llengües minoritàries de la Unió Europea.

<http://www.aber.ac.uk/~merwww/>

1. *Mercator-Media*.

2. Prifysgol Cymru/Universitat del País de Gal·les. Aberystwyth, País de Gal·les.

5. Gal·lès, anglès, francès, principalment. La base de dades funciona en quinze idiomes i, pel que fa al correu electrònic, se suggereix el lliure ús

de bretó, català, gallès, danès, alemany, anglès, espanyol, basc, francès, gal·lec, gaèlic escocès, italià i suec.

6. *Mercator-Media* està especialitzat, dins el projecte Mercator, en l'àmbit dels mitjans de comunicació, en un sentit ampli, ja que no solament pren en consideració ràdio, televisió i premsa escrita, sinó també cinema, edició de llibres, arxius, biblioteques, bases de dades i xarxes informatives. El lloc incorpora un apartat d'informació general i sobre les publicacions pròpies, entre les quals destaquen les guies i els fòrums; una panoràmica de la situació general i dels mitjans, en algunes de les llengües minoritzades dels quinze estats de la Unió Europea, i una base de dades que permet de buscar mitjans de comunicació, en qualsevol de les llengües citades, i obtenir-ne informacions bàsiques i els requisits per contactar-los.

7. L'oferta d'enllaços és molt rica i referida a universitats, administracions, editorials, fòrums, mitjans de comunicació, llistes de correu i grups de notícies, per a cadascuna de les llengües minoritzades. També es pot accedir a informació de la Unió Europea, sobre el projecte Mercator i sobre les mesures de suport a les *llengües regionals o minoritàries*, i a la pàgina inicial de la Universitat de Gal·les (Prifysgol Cymru).

8. És un dels tres llocs que —amb el suport de la Comissió Europea— configuren la presència, a internet, de Mercator.

<http://www.unesco.org/most/ln1.htm>

1. *MOST CLEARING HOUSE. LINGUISTIC RIGHTS.*

2. UNESCO. Management of Social Transformations Programm (MOST).

3. Es pot accedir, en línia, a molts dels documents i textos citats en els diversos apartats del lloc.

5. Anglès. Alguns textos tenen versions en altres llengües (espanyol, francès, etcètera).

6. El lloc inclou una extensa informació, classificada en els següents apartats: UNESCO'S MOST Programme (amb el text complet de diversos estudis i recomanacions); instruments legals internacionals (amb les declaracions i convencions referides als drets lingüístics, en l'àmbit de les NU, Europa, Amèrica i Àfrica); principals documents no governamentals; constitucions nacionals (amb la relació dels estats que inclouen o no disposicions referides a l'ús lingüístic, en els seus textos constitucionals, i amb el text d'aquestes disposicions); bibliografia i enllaços.

7. Gairebé tots els enllaços formen part de la relació citada.

8. En realitat, aquest lloc *penja* d'UNESCO. *Management of Social Transformations Program*. MOST CLEARING HOUSE (<http://www.unesco.org/most/>): un lloc de grans dimensions, amb informació sobre multiculturalisme, localisme/globalitat, urbanisme, drets religiosos, bases de dades, etcètera.

<http://www.kubrusseel.ac.be/centra/ovmeng.html>

1. R.C.M. (*Research Centre on Multilingualism*)
2. R.C.M., Katholieke Universiteit, Brusselles.
5. Anglès.
6. Aquest lloc web informa sobre les àrees de recerca, les publicacions, les activitats i els membres d'aquesta institució de la Universitat Catòlica de Brusselles.

<http://www.psr.keele.ac.uk/psr.htm>

1. *Richard Kimber's Political Science Resources*.
2. Richard Kimber.
4. 17 de març de 2000.
5. Anglès.
6. Dividit en àrees com «British Politics», «Official government pages», «Manifestos, platforms, and speeches», «Local and regional government», «International relations» «Journals, magazines, newspapers», etcètera, aquest lloc centra el seu interès en diversos aspectes de les ciències polítiques. Especialment útil resulta la secció «Constitutions, treaties, and official declarations», que enllaça amb textos constitucionals, tractats, convencions i declaracions oficials de tot el món, i amb llocs com *The International Constitutional Law Project* (<http://www.psr.keele.ac.uk/const.htm>).

7. N'hi ha moltíssims, en totes les seccions, des de la mateixa pàgina inicial: amb institucions, universitats, associacions, governs, partits polítics, mitjans de comunicació i bases de dades, com ara la *Political Science Virtual Library*.

8. El lloc té el seu propi mecanisme de cerca.

<http://www.ib.ethz.ch/spsr/index.html>

1. *Schweizerische Zeitschrift für Politikwissenschaft.*
Revue suisse de science politique.
Swiss Political Science Review.
2. Swiss Political Science Association.
3. Bàsicament, el lloc incorpora els índexs i els resums dels articles publicats (en alemany, francès o anglès), des de 1995, en la revista que duu el mateix nom i que apareix cada any. També s'hi poden consultar els textos íntegres de col·laboracions sobre temes de debat, com les perspectives de la política lingüística suïssa o la globalització.
5. Anglès, francès, alemany.

<http://www.sil.org/silewp/>

1. *SILEWP. SIL Electronic Working Papers.*
2. SIL (Summer Institute of Linguistics), Dallas, Texas.
3. Bàsicament, és tot el que conté el lloc: documents editats des de 1996, sobre llengües i cultures (minoritzades o en perill de desaparició), des del punt de vista de la lingüística, la sociolingüística, l'antropologia, la traducció i la literatura.
4. 30 de novembre de 1999.
5. Anglès.

<http://www.vada.nl/talen.htm>

1. *STICHTING VADA. Languages.*
2. De Stichting Vada. Vada Foundation. Gouda, Holanda.
4. 14 d'abril de 2000.
5. Anglès.
6. L'adreça citada constitueix una part de *STICHTING VADA. Your Portal to the Multicultural World* (<http://www.vada.nl/>). De Stichting Vada és una fundació creada amb la finalitat d'estimular la integració dels immigrants en la societat holandesa, a través de l'ús dels ordinadors, i de facilitar informació sobre minories lingüístiques, religions, pobles i cultures.
7. Conté un amplíssim índex alfabètic d'enllaços amb llocs web —segons ells, més de 30.000—, en i sobre les llengües del món, i també amb pàgines d'informació general, diccionaris i eines de traducció.

<http://www.cougar.ucdavis.edu/nas/terralin/home.html>

1. *Terralingua. Partnerships for Linguistic and Biological Diversity*.
2. Terralingua, Hancock, Michigan.
3. S'hi poden consultar en línia els índexs del butlletí *Langscape* (i alguns dels articles, en forma de *Discussion Paper*) i els reports anuals i ocasionals de l'associació.

4. 1998.

5. Anglès.

6. Terralingua és una associació que considera que la diversitat biològica i la diversitat cultural —de la qual forma part la diversitat lingüística— són inseparables, i que està compromesa en la defensa i la divulgació d'aquesta patrimoni. En aquest lloc, hi ha una secció de preguntes més habituals; es poden consultar els detalls de les activitats i de les conferències organitzades per l'associació i es divulguen les seues activitats i les seues publicacions.

7. És possible accedir a algunes bibliografies en línia força interessants. Per exemple, la *MIT bibliography on language endangerment and preservation*. També hi ha un enllaç amb el lloc web del Native American Language Center del Department of Native American Studies, de la Universitat de Califòrnia, a Davis.

8. Una de les pàgines inclou una selecció de textos de líders indígenes i un formulari electrònic per col·laborar econòmicament amb Terralingua.

<http://www.bris.ac.uk/Depts/Philosophy/CTLL/FEL/>

1. *The Foundation for Endangered Languages*.

2. Foundation for Endangered Languages.

3. Inclou els deu números apareguts d'un butlletí inicialment anomenat *Iatiku* i, des d'octubre de 1997, *Ogmios*.

5. Anglès.

6. Les finalitats de la Fundació, registrada a Anglaterra i Gal·les, són donar suport a l'ús de les llengües en perill, documentar-les, divulgar-les, supervisar les polítiques lingüístiques que puguin afectar-les, etcètera. En el lloc, es pot consultar l'índex de la conferència celebrada a Edimburg, Escòcia, l'any 1998, i els preliminars de la que va tenir lloc a Maynooth, Irlanda, el mes de setembre de 1999.

7. Per accedir a més informació sobre les llengües en perill i sobre publicacions relacionades, proporcionen un enllaç amb el Centre for Theories of Language and Learning, de la Universitat de Bristol.

<http://www.tooyo.l.u.-tokyo.ac.jp/ichel.html>

1. *The International Clearing House for Endangered Languages.*
2. Department of Asian and Pacific Linguistics, Institute of Cross-Cultural Studies, Faculty of Letters, University of Tokyo.
3. Inclou l'únic número aparegut d'*ICHEL Newsletter*.
4. 18 d'octubre de 1998.
5. Anglès, japonès.
6. El lloc conté informació sobre publicacions rebudes, sobre els Símposis on Endangered Languages i sobre «The Endangered Languages Project», i anuncia la propera inclusió d'una base de dades sobre les minories lingüístiques de Rússia (54 llengües amb menys de 50.000 parlants cadascuna), que és el resultat d'un programa desenvolupat conjuntament per l'ICHEL i per l'Institut Jazykoznanija (Institut de Lingüística) de l'Acadèmia Russa de Ciències, de Moscou.
7. Hi ha una secció d'enllaços d'interès general, sobre les minories lingüístiques, i una altra, relacionada amb el poble ainu. També es pot accedir a la pàgina inicial del Department of Asian and Pacific Linguistics i, sobretot, a les seccions corresponents a les diverses àrees geogràfiques de l'*UNESCO Red Book of Endangered Languages*:
Àsia i Pacífic (<http://www.tooyoo.l.u.-tokyo.ac.jp/Redbook/asia-pacific-index.html>)
Àfrica (<http://www.tooyoo.l.u.-tokyo.ac.jp/Redbook/africa-index.html>)
Europa (http://www.helsinki.fi/~tasalmi/europe_index.html)
Nord-Est d'Àsia (http://www.helsinki.fi/~tasalmi/nasia_index.html)
Amèrica (en preparació).

<http://www.linguist.org/>

1. *The Linguist List.*
2. Eastern Michigan University. Wayne State University.
3. Només des de l'apartat «Reading Linguist» es pot accedir a més de 2.000 treballs, classificats temàticament.
5. Anglès. A través d'*Altavista* i pàgina per pàgina, es pot aconseguir la versió en alemany, espanyol, francès, italià i portuguès.
6. Resulta impossible descriure la immensitat dels recursos acumulats en aquest lloc (professionals, recerca, publicacions, suport informàtic, lingüístics, pedagogia, serveis, contactes, política lingüística, informació sobre el mateix lloc) i tot allò que posa a l'abast del visitant

(bibliografia, grups de notícies, llistes de correu, ofertes de treball, direccions de correu electrònic, diccionaris, etcètera). Sortosament, hi ha dos cercadors per al lloc, un cercador per a les publicacions i un bon esquema del conjunt.

7. En l'apartat específic, només apareixen l'Eastern Michigan University, l'Edinburgh University, la Universitat Estatal de Moscou, la Universitat d'Estocolm i la Universitat de Tübingen. També es pot accedir directament a *Altavista*.

8. No és exagerat afirmar que aquest lloc constitueix un autèntic univers de la lingüística. Per orientar-s'hi, convé utilitzar sistemàticament el mapa i els cercadors que proporciona.

<http://www.eki.ee/books/redbook/indexl.shtml>

1. *The Red Book of the Peoples of the Russian Empire*.
2. Eesti Keele Institute/Institute of the Estonian Language.
4. 28 d'abril de 1999.
5. Anglès.
6. Realment, es tracta d'un llibre íntegrament disponible en línia que forneix una informació minuciosa i, fins ara, poc coneguda, sobre les comunitats lingüístiques i els pobles i tribus del territori de l'antiga Unió Soviètica, en perill d'extinció, entre els quals hi ha pobles indoeuropeus, paleoasiàtics, turquesos, del Pamir, uràlics, etcètera.

[\(http://www.babel.uoregon.edu/](http://www.babel.uoregon.edu/)

1. *The Yamada Language Centre*.
2. Yamada Language Centre. University of Oregon.
3. Inclou la revista *The YLC Quarterly*.
5. Anglès.
6. Entre d'altres serveis interessants, relacionats amb l'aprenentatge d'idiomes i amb recursos de tota mena, el lloc facilita la descàrrega de 112 fitxers de fonts d'escriptura, per a 40 llengües amb requeriments específics (des de la jeroglífica egípcia fins a la islandesa o la copta) i un Yamada's Chat Server, per practicar idiomes.
7. Ofereix enllaços amb universitats, institucions, mitjans de comunicació, bases de dades, etcètera, corresponents a 126 llengües del món; amb una sèrie de grups de notícies i llistes de correu, en o sobre algunes d'a-

questes llengües; amb el seu Laboratori d'Idiomes i amb els departaments de llengües de la Universitat d'Oregon.

<http://lmrinet.gse.ucsb.edu/>

1. UC Linguistic Minority Research Institute.
2. UCLMRI-University of California Linguistic Minority Research Institute, University of California.
3. Incorpora el butlletí *Newsletters*.
4. 16 de març de 2000.
5. Anglès.
6. L'UCLMRI ofereix informació sobre llengües, educació i planificació, especialment pel que fa a les minories lingüístiques. Aquest lloc presenta les publicacions i les activitats de recerca de la institució, hostatja llistes de correu i proporciona —amb un cercador propi— accés a una base documental de revistes, articles i documents, relacionats amb els objectius citats.
7. Ofereix una extensa nòmina d'enllaços amb institucions, administracions públiques, universitats, centres de recerca i mitjans de comunicació californians i de la resta dels Estats Units, i també amb centres de recursos, programes d'estudi i institucions relacionades amb el multiculturalisme i el multilingüisme.

—abstract / resumen—

SOURCES OF INFORMATION ON
LANGUAGE PLANNING AND POLICY
ON THE INTERNET

Miquel PUEYO i PARÍS

For some years now, the generalization of web pages has allowed us to have access to huge volumes of information, which obliges us to establish selection systems in order to channel the information (general and specific navigators) and maximize its useful-

FUENTES DE INFORMACIÓN SOBRE
POLÍTICA Y PLANIFICACIÓN LINGÜÍSTICAS
EN INTERNET

Miquel PUEYO i PARÍS

La generalización de las páginas web permite desde hace algunos años tener acceso a volúmenes ingentes de información, que nos obligan a establecer sistemas de selección para canalizarla (buscadores generales y específicos) y poder maximizar su utilidad. En el te-

ness. As far as politics and language planning are concerned, the Internet has offered a wide range of web sites.

This selection of 30 web addresses was arrived at through a series of consultations carried out in January, 2000 and through the updates from April of the same year. These addresses present different projects undertaken by universities, public research centers, international institutions and private associations. The following data are provided for each web site: name of the opening page, person in charge, publications (magazines, annual reports), date of publication and/or latest updating, languages of the contents, description, links and commentaries.

Following are some of the highlights of the information which may be found on these pages: statistics on minority languages, language policies, languages of the European Community, the situation of language minorities in Russia, recording in minority languages, discussion groups, courses in lesser taught languages, and legislation. Most of the pages may be viewed in majority languages, but viewing is also possible in minority languages such as Basque, Catalan, Gaelic, Breton or Frisian.

rreno de la política y planificación lingüísticas, internet nos ofrece una amplia gama de páginas web.

Esta selección de 30 direcciones de Webs se ha llevado a cabo en base a las consultas realizadas en enero del 2000 y a las actualizaciones de abril del mismo año. Estas direcciones presentan diferentes proyectos emprendidos por universidades, centros de investigación públicos, instituciones internacionales y asociaciones privadas. Para todas las páginas web se facilitan los siguientes datos: título de la página inicial, responsable principal, publicaciones (revistas, anuarios), fecha de publicación y/o de la última actualización, lenguas de los contenidos, descripción, enlaces y comentarios.

Entre las informaciones disponibles en estas páginas, se pueden destacar las siguientes: estadísticas sobre lenguas minoritarias, políticas lingüísticas, lenguas de la Comunidad Europea, la situación de las minorías lingüísticas en Rusia, grabaciones en lenguas minoritarias, foros de discusión, cursos de lenguas menos enseñadas, legislación. La mayoría de páginas se pueden consultar en las lenguas mayoritarias, pero también en lenguas minoritarias como el vasco, el catalán, el gaélico, el bretón o el frisón.